

Afdelingsblad Gooiland, 2019 nr.3 **2 juli 2019**

Update: **28 juli 2019**

Speciale aflevering 70 jaar jubileum

De schilder was Ferdinand Hart Nibbrig, 1866-1915, gemaakt in 1907. Naam van het werk is De Erfgoeiers (de Kaerels), olieverf op doek, gepubliceerd met toestemming van de eigenaar.

Inhoudsopgave

[Van de Voorzitter](#)

[70 jaar jubileum van NGV Afdeling Gooiland: 7 september \(herzien 28/7/2019\)](#)

[Historie 70 jaar afdeling Gooiland](#)

[Bevolkingsreconstructies van de dorpen Huizen, Blaricum en Laren](#)

[Koptienden bestanden van Jan Schipper naar de NGV website](#)

[Gooise genealogische informatie op onze website](#)

[Colofon](#)

Van de Voorzitter

Op zaterdagmiddag 7 september hopen we het **70-jarig jubileum** van onze afdeling te vieren. Ook dit nummer van "Gooise Sporen" staat in het teken van dat jubileum en het verschijnt daarom ook aanmerkelijk eerder dan gebruikelijk.

We willen tijdens het jubileum vooral inzoomen op de Gooise genealogie en dan met name op de rol van de Erfgooiers en het Koptienden-belastingstelsel op bezit van rechten op gebruik van grond.

De geschiedenis van de Erfgooiers gaat al terug tot Graaf Wichman van Hamalant die in 968 een klooster in Elten sticht en het hele toenmalige Gooi aan dit klooster schenkt. In 1280 werd Gooiland door de toenmalige abdis van Elten verpacht aan de Hollandse graaf Floris V. Alleen "echte" Gooiers mochten gebruik maken van de Gooise gronden. Na veel conflicten tussen de overheden en de Erfgooiers over de rechten op de Erfgooiersgronden gaf de overheid opdracht om een namenlijst van de Erfgooiers te maken. Deze namenlijst kwam er in 1708. Ook werden kaarten gemaakt van Gooiland (1723) waarop de omvang van de Erfgooiersgrond exact te zien was. De namenlijst van 1708 was de basis voor de toekenning of bevestiging van het Erfgooierschap. Deze Erfgooiersgeschiedenis heeft gevolgen voor de genealogie van de Gooise geslachten.

Bovenstaande korte samenvatting is van de hand van **Maria Boersen** (van Stad en Lande van Gooiland). Zij zal op 7 september verder ingaan op de geschiedenis van de Erfgooiers, waarna **Harmen Snel** (van het Stadsarchief Amsterdam en oud bestuurslid van onze afdeling), het belang voor genealogen van de Gaderboeken van de Koptienden (al beginnend in 1502) zal uitwerken.

Ter inleiding hierop publiceren we in dit nummer een uitgebreid artikel van de hand van **Jan Schipper**. Hij heeft een methodiek ontwikkeld om bevolkingsreconstructies te maken met behulp van deze Koptienden (en andere bronnen). Jan is ondertussen al meer dan tien jaar bezig met informatie vergaren en verwerken en is "still going strong" (de geschetste laatste stand van zaken is ongetwijfeld ondertussen al weer achterhaald). De bedoeling is dat al dat materiaal ook toegankelijk wordt gemaakt op de NGV website. **Philip van Diemen** (o.a lid IT-groep van de NGV) gaat hier verder op in, zowel in deze "Gooise Sporen" als tijdens het jubileum.

Voor wie wel eens onze [afdelingswebsite](#) bezoekt (en dat raad ik iedereen aan), zal zien dat daar onder het kopje "Genealogie in 't Gooi" al een groeiend aantal interessante bronnen te vinden is voor genealogen met Gooise wortels. **Rob Tausk** (die hier zelf veel tijd in heeft gestoken) geeft hiervan een korte samenvatting.

Maar we starten dit nummer met een kroniek van 70 jaar NGV Gooiland. **Piet Schaddelee** is de archieven ingedoken en schetst ons een beeld van een kleine groep enthousiastelingen die na de oorlog van start gingen en langzamerhand een afdeling opbouwden met veel leden en activiteiten. Zoals in het artikel te lezen was er ook toen al (om precies te zijn: 65 jaar geleden in 1954) aandacht voor "Het Koptiendenarchief van het Gooi als bron van kennis van Gooise geslachten"!

Helaas is er na het hoogtepunt rond de eeuwwisseling sprake van stagnatie en kenden we zelfs een periode van crisis.

Uit de komende jubileumviering (en uit dit blad) moge echter duidelijk zijn dat de afdeling nog steeds op de kaart staat. Er wordt zelfs al heel voorzichtig nagedacht over het 75-jarig jubileum.....

En dat de NGV landelijk ook niet alleen terugkijkt, moge blijken uit het feit dat we onze jubileumbijeenkomst gaan afsluiten met een presentatie van **Ad Bakker** (lid van het NGV Hoofdbestuur én van onze afdeling) over het digitaliseren van ons nationale erfgoed.

Ik hoop dat jullie in groten getale in staat zijn het jubileum mee te vieren!

RESERVEER 7 SEPTEMBER IN JE AGENDA.

Gezien de drukke werkzaamheden van Harmen Snel zijn we genoodzaakt de volgorde van de presentaties, zoals eerder gepubliceerd in Gooise Sporen 2019 nr. 3, te wijzigen.
Het programma is nu als volgt:

70 jaar jubileum van NGV Afdeling Gooiland: 7 september 2019

Op **zaterdag 7 september a.s.** wordt het 70 jaar jubileum van de afdeling gevierd, in de **Bethlehemkerk**, Loosdrechtseweg 263, 1215 JV, Hilversum, <https://www.bethlehemkerk.nl/>
De kerk is open vanaf 12:00 u.

Deze speciale bijeenkomst start om 13:00 uur en omvat het volgende programma:

- 13:00 Opening door **Louis Heinsman** (*voorzitter van de afd. Gooiland NGV*)
- 13:05 **Harmen Snel** (*senior archivaris Stadsarchief Amsterdam*):
"Het belang van Koptiendenregisters voor de Gooise genealogie"
- 13:45 **Jos Taalman** (*voorzitter Hoofdbestuur NGV*)
- 14:00 Koffie/theepauze
- 14:15 **Maria Boersen** (*historicus en o.a. bestuurslid Stad en Lande van Gooiland*):
"De geschiedenis van de Erfgooiers en de betekenis daarvan voor de genealogie"
- 15:15 **Philip van Diemen** (*o.a. lid IT-groep NGV*):
"Koptienden implementatie op de NGV-website"
- 15:45 Koffie/theepauze
- 16:00 **Ad Bakker** (*lid Hoofdbestuur en hoofd ICT NGV*):
"Ons nationale erfgoed en de visie van het ministerie op het digitaliseren van dit erfgoed"
- 16:45 Koffie/ drankje
- 17:00 Sluiting

[Tijden bij benadering]

Let op: we komen ditmaal op een andere locatie bijeen.

Graag willen we ook van te voren kunnen inschatten op hoeveel mensen we kunnen rekenen.

Graag aanmelden via: penningmeester@gooiland.ngv.nl.

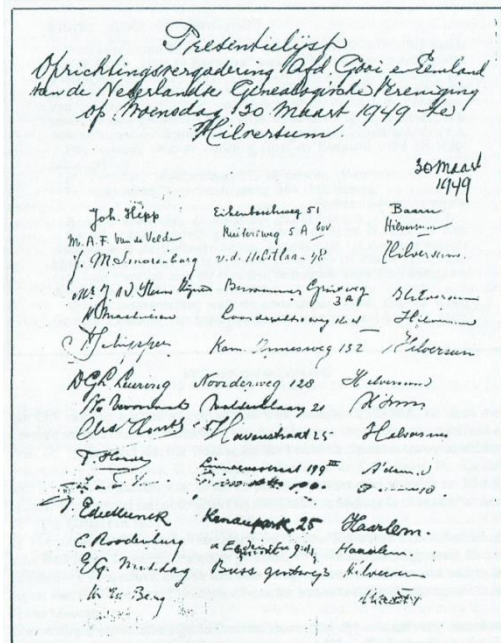
(Een paar weken van te voren volgt er nog een herinnering in de vorm van een Mededeling).

Historie 70 jaar afdeling Gooiland

[Piet Schaddelee / LH]

- 1946** Op 1 juli 1946 ontstond de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) als landelijke organisatie. Daarna volgden plaatselijke afdelingen in Amsterdam en Den Haag.
- 1949** De afdeling Gooiland (toen nog genaamd Kring Gooi en Eemland) werd op 30 maart 1949 opgericht door o.a. P.J.K. van Werkhoven en François Renoù. Zij behoort daarmee tot de oudste afdelingen van de NGV.

Eind 1948 was de NGV een in hoofdzaak landelijke vereniging met, naast de twee bovengenoemde, alleen nog plaatselijke afdelingen in Haarlem en Utrecht. Op initiatief van de Hilversummer A. van der Horst Sr. riep het hoofdbestuur de in deze regio wonende (27) leden op voor de oprichtingsvergadering van de afdeling Gooi en Eemland in lunchroom "Pauze" in de Havenstraat 6 in Hilversum. Er waren er 15 aanwezig. De ingelijste presentielijst van vergadering is helaas in het Verenigingscentrum niet meer te vinden (*wellicht dat een van de leden deze nog thuis heeft?*), maar een kopie ervan is bewaard gebleven. Tien jaar later was de afdeling gegroeid tot 106 leden en daarmee was ze de zesde in grootte (op een landelijk totaal van 1373 leden). Het gebruik van de naam Eemland berustte op het feit dat oorspronkelijk ook leden in Amersfoort lid waren van deze afdeling. Toen op een gegeven ogenblik de afdeling Utrecht in ledental een dieptepunt bereikte, werden deze Amersfoorters door het Hoofdbestuur naar Utrecht overgeheveld. Later is Amersfoort een bloeiende zelfstandige afdeling geworden. In 1999 werd besloten voortaan de naam Gooiland te gebruiken.

1949 - 1959

In de eerste tien jaar waren er 47 sprekers die 90 onderwerpen behandelden, dus gemiddeld 10 per jaar. Behalve aan genealogie en heraldiek werd ook aandacht besteed aan historie, topografie en archeologie. Ook werden er regelmatig excursies georganiseerd. Twee jaar na de oprichting, in 1951, werd al een tentoonstelling onder de titel "Ons Voorgeslacht" georganiseerd in het Goois Museum met 773 bezoekers. Uit een van de werkgroepen is de Vereniging "Hilversumse Historische Kring Albertus Perk" (opgericht in 1975) ontstaan.

In de begintijd was het de gewoonte verenigingen op confessionele grondslag te hebben. Echter, er was een pater lid en die adviseerde hem tot geestelijk adviseur van de afdeling te benoemen voor de katholieke leden, waardoor er geen noodzaak was een eigen rooms-katholieke vereniging op te richten.

1965 - 2017

In 1965 werden de collecties van de NGV in het Burgerweeshuis in Naarden ondergebracht, hetgeen als het begin van het NGV-Verenigingscentrum kan worden beschouwd. Hierdoor waren de betrokken vrijwilligers in eerste instantie voornamelijk uit Amsterdam en het Gooi afkomstig. In 1978 volgde een verplaatsing naar de Promerskazerne - ook in Naarden.

In 2000, bij de verhuizing naar Weesp inventariseerde Jos Kaldenbach: "30 verhuishagens van 45 kuub (...) 1600 strekkende meters aan genealogische bibliotheekboeken (ruim 12.000 stuks), duizenden tijdschriften (...), dossiers op 1 van elke 5 Nederlandse familienamen, familiedrukwerk, meer dan 17 miljoen familie-advertenties, ruim 400.000 bidprentjes, 60.000 microfiches (...), kortom teveel om op te noemen" (Tussen Vecht en Eem, sept. 2000).

De afdeling Gooi en Eemland/Gooiland heeft altijd een grote rol gespeeld bij het leveren van vrijwilligers voor het Verenigingscentrum in Naarden en in Weesp (sinds 2017 is het verenigingscentrum in Bunnik gevestigd).

NGV – Promerskazerne – Naarden (J.A.

Zandvliet 1924 – 2001)

[een wenskaart, die jarenlang door de NGV werd gebruikt
– de originele aquarel hangt nu in Bunnik]

1989-1994

In 1989 werd het 40-jarig bestaan herdacht met de uitgave van een Kwartierstatenboek van 192 pagina's, met 31 kwartieren van leden van de afdeling.

In het afdelingsblad "Gooi en Eemland" van maart 1994 werd aandacht geschonken aan het 45-jarig bestaan, met een speciale bijeenkomst op 20 april. In dit nummer werd ook enige geschiedenis van de afdeling beschreven (waaraan een deel van deze kroniek is ontleend).

1990 - 2019

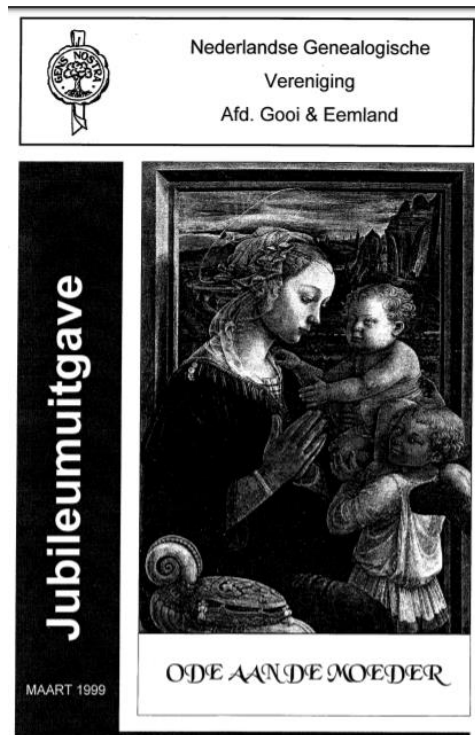
In de loop der tijd werd regelmatig met succes een Genealogische Dag Midden-Nederland georganiseerd door de afdelingen Amersfoort, Gooi en Eemland en Utrecht. De eerste was op 24 maart 1990 in Amersfoort.

Aangevuld met de afdelingen Amsterdam en Flevoland komen de afdelingen in onze regio nog regelmatig bij elkaar, vooral om onderling ervaringen uit te wisselen.

1999-2000

In 1999 werd de Landelijke Dag van de NGV door onze afdeling georganiseerd in de Grote Kerk in Naarden.

In het najaar van 1999 werd bij gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de afdeling de naam gewijzigd in Gooiland (met ingang van 2000). Ook werd als jubileumuitgave het boek "Ode aan de Moeder" uitgegeven, met in meer dan 180 pagina's tientallen door leden aangedragen afstammingsreeksen in de vrouwelijke lijn.

1980-2009

Het eind van de jaren tachtig tot het eind van de 20ste eeuw vormde een bloeiperiode voor de afdeling, waarna er een terugval kwam.

Vooraf in de internetloze jaren was de belangstelling voor de bijeenkomsten vaak groot. Het aantal leden van de afdeling schommelde rond de 500 (rond de eeuwwisseling waren er zelfs zo'n 600 leden) en de bezoekers van de avonden rond de 50.

In de jaren negentig waren er 7 à 8 drukbezochte bijeenkomsten per jaar op de 3e woensdag van de maand in de Torenlaankerk in Hilversum. Ook werden er excursies georganiseerd.

In 2001 waren er nog 5 afdelingsavonden per jaar. Toen werd ook met een afdelingswebsite gestart.

Op de avonden was de afdelingsbibliotheek in te zien, inclusief de bladen van de andere afdelingen, waarvan in het afdelingsblad telkens een korte inhoud was opgenomen. In 2001 werd in het afdelingsblad een helpdesk ingevoerd en werden er op zaterdagmiddag workshops georganiseerd.

In 2003 was eens per maand op zaterdagmiddag een informatiemiddag.

Met ingang van 2004 waren er geen lezingen meer op de afdelingsavonden maar stonden deze in het teken van onderling contact. Vaak waren er ook vertegenwoordigers van een Historische Kring uit de regio aanwezig en kon er kennis worden genomen van de bibliotheek en van tijdschriften van andere NGV-afdelingen.

In najaar 2004 werd er gestopt met de zaterdagmiddagen wegens te weinig belangstelling. In 2005 werd weer begonnen met het organiseren van lezingen. Helaas raakte de afdeling daarna in een neergaande lijn. Het werd steeds moeilijker leden te vinden die bereid waren afdelingsactiviteiten te verrichten. Het afdelingsblad kwam nog slechts incidenteel uit, er werden geen avonden meer georganiseerd en uiteindelijk was er in 2009 ook geen functionerend afdelingsbestuur meer (de laatste voorzitter sprak eerst nog van "anderhalfbestuurslid").

De uitgebreide afdelingsbibliotheek en het archief van de afdeling zijn vervolgens naar het Verenigingscentrum in Weesp overgebracht.

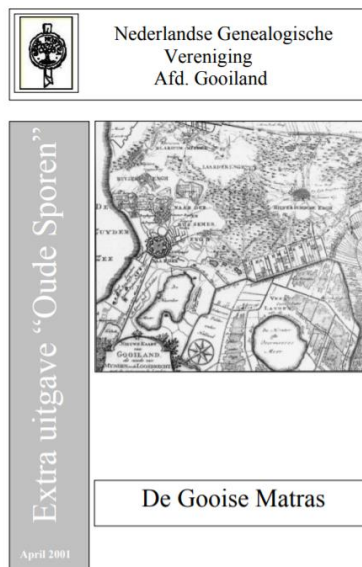
2011-2019

In 2010 deed de landelijk voorzitter van de NGV verscheidene oproepen aan de leden in Gooiland zich beschikbaar te stellen voor een bestuursfunctie om zo de afdeling nieuw leven in te blazen. Zo niet, dan dreigde de afdeling opgeheven te worden.

Uiteindelijk lukte het pas in februari 2011 om dit te voorkomen. Bij deze wederopstanding speelde Rob Elenbaas een belangrijke rol. Hij trad zelf ook toe tot een nieuw bestuur, dat onder voorzitterschap van Hein van der Gun ook nog Michel Majoor, Dirk Past en Harmen Snel omvatte.

In een nieuwe locatie, de Witte Kerk (meestal nog het Witte Kerkje genoemd) in Naarden, werden jaarlijks twee afdelingsavonden en een ledenvergadering georganiseerd. Ook kwam het afdelingsblad "Oude Sporen" weer twee keer per jaar uit. Na een korte poging om het digitaal voort te zetten, werd de uitgave van dit blad als gevolg van gebrek aan kopij en menskracht in 2013 gestaakt. Na enige verversing in het bestuur (vooral het aantreden van secretaris Rob Tausk) worden er sinds 2014 weer vier bijeenkomsten per jaar georganiseerd. Ook wordt er vanaf 2015 weer een (digitaal) afdelingsblad verspreid. Eerst als "Nieuwsbrief van de afdeling Gooiland", vanaf december 2017 als "Gooise Sporen" (vier maal per jaar, aangevuld met losse nieuwsbrieven).

Begonnen met 27 leden in 1948, via een maximum in 2000 van zo'n 600 leden, heeft de afdeling Gooiland nu nog ongeveer 200 leden.

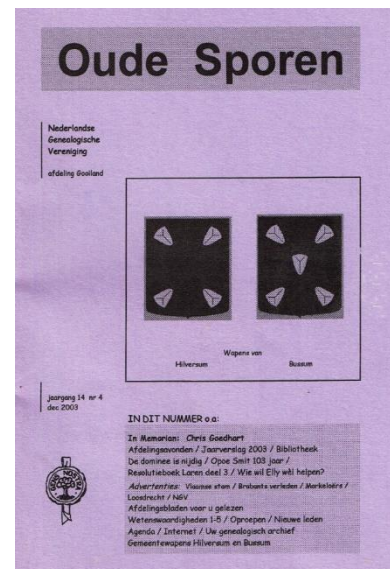
Afdelingsblad

In de eerste jaren van de afdeling is er al een tijdschrift uitgegeven -samen met de afdeling Haarlem- genaamd "Onze Geslachten", waarvan zes edities verschenen. Het laatste (dubbel)nummer behandelde het nog steeds actuele onderwerp "*Het Koptiendenarchieff van het Gooi als bron van kennis van Gooise geslachten*" (met onderzoek naar het geslacht Vlaanderen).

Daarna was het gebruikelijk dat de leden 1 à 2 keer per jaar een convocatie kregen waarin de activiteiten van het jaar werden aangekondigd.

Pas in 1990 verscheen er op initiatief van afdelingssecretaris Els Elenbaas-Bunschoten weer een afdelingstijdschrift genaamd "Gooi en Eemland". Dat heeft zij elf jaar met veel enthousiasme verzorgd. Dit in navolging van andere afdelingen. De naam werd in 1999 gewijzigd in "Oude Sporen".

In 2001 werd een 3e prijs gewonnen van de beste afdelingsbladen van de NGV. Dat was ook het jaar dat er in april een extra uitgave van "Oude Sporen" uitkwam van maar liefst 200 pagina's met de titel "Gooise Matras", vol met "genealogieën, parentelen, stamreeksen en hier en daar een verhaal" die weergeven "hoe velen hun oorsprong hebben in het Gooi en daar zelfs nog steeds aanwezig zijn". Sinds 2015 is er een digitaal blad, sinds 2017 onder de naam "Gooise Sporen".

Door de jaren heen stonden er in het afdelingsblad regelmatig genealogieën en kwartierstaten van Gooise families. Vanaf 2003 zijn er ook veel publicaties te vinden uit archieven van de gemeenten in het Gooi. Sinds het begin van dit millennium zijn er ook steeds meer tips over internetbronnen te vinden.

Zo is het nummer van 2002/3 een 'Special' met erg veel tips over zoekmogelijkheden op internet en op CD-ROMs (misschien ondertussen enigszins verouderd maar als je vastzit, het proberen waard).

In 2004 verscheen een zeer uitgebreide CD-rom met veel kwartierstaten en genealogieën en transcripties van het Registre Civique van 1811, indexen van DTB's en toelichtingen op bijv. Koptienden.

Gooise Geslachten

Een extra uitgave van:

Oude Sporen

Tips over onderzoek in Nederlands "Oost-Indië" in vijf afleveringen zijn te vinden in de "Oude Sporen" van december 2005 tot en met het eerste nummer van 2007 (van de hand van J. Cuperus).

Uitgebreide aandacht voor de geschiedenis van

Naerdinckland/Gooiland en van de rol van de Erfgooiers was er in de nummers 2007/2, 2009/1, 2010/1 en 2 en 2011/2 (door H. Kos).

Het nummer 2011/2 was vrijwel geheel gevuld met het artikel "Een immigratieprobleem is van alle tijden" (P. Schaddelee).

Publicaties		
Kwartierstatenboek		1989
"Ode aan de moeder"		1999
Registre Civique 1811		1999
"Gooise matras"		2001
CD-rom "Gooise Geslachten"		2004

Bijeenkomsten Als vergaderruimte blijkt er na de start in een lunchroom steeds een voorkeur geweest te zijn voor kerkgebouwen. In het prille begin was dat o.a. de Noorderkerk in Hilversum. In 1980 was dat de Torenlaankerk en daarna in 1997 de Bethlehemkerk, beide ook in Hilversum. Vervolgens vanaf 2001 het Vierkerkenhuis in Hilversum-Noord en sinds 2011 de Witte Kerk in Naarden.

Bevolkingsreconstructies van de dorpen Huizen, Blaricum en Laren

Een uit de hand gelopen stamboomonderzoek naar mijn Huizer voorouders

[Jan Schipper, 6 apr 2019]

Aanleiding

De aanleiding tot mijn genealogische belangstelling is wellicht klassiek te noemen: een drukke baan, geen tijd gehad of genomen voor een liefhebberij, een naderende pensionering en dan geconfronteerd worden met de prangende vraag: wat te doen na deze breuk in je leef- en werkpatroon en hoe dan de geest lenig te houden?

De, naar later bleek, ideale oplossing voor dit probleem werd me aangereikt door mijn hooggeleerde collega-grootvader: het genealogische programma *Reunion 4.08* met daarbij de opmerking 'probeer het maar eens, het is heel leuk'. Nog volop actief werkzaam zijnde, was archiefbezoek voor genealogisch onderzoek vooralsnog niet mogelijk. Maar zonder geluk vaart niemand wel. De vaderlijke lijn van mijn moederszijde had de voor Nederland zeldzame naam: *Guddée*. Zij waren Oud-Katholiek en woonden, oorspronkelijk komende uit *het land van Cleve*, in Rotterdam. Deze gemeente was een van de eerste waarvan alle DTB-boeken gedigitaliseerd en geïndexeerd waren en op de gemeentelijke website geraadpleegd konden worden.

Het volledig in kaart brengen van de *Guddée*-familie bleek een uitstekende genealogische oefening te zijn met tot slot een onverwachte mogelijkheid tot eindverificatie: de familie bleek al eerder te zijn uitgezocht door een ver mannelijk familielid die formeel de naam *Guddée* van zijn moeder had aangenomen in de hoop zo de kans op het voortbestaan van deze zeldzame naam te vergroten.

Jan Schipper 15/11/2017, foto R.Tausk

Mijn Huizer voorouders

Na mijn pensionering kon worden begonnen met archiefbezoek (Haarlem, Naarden) en genealogisch onderzoek naar de familie *Schipper*: van oorsprong Erfgooiers wonende in het dorp Huizen in het Gooiland. Een prettige meevaller was dat, ten behoeve van de financiële afwikkeling van de erfgooierskwestie, een professionele genealoog al diverse Genealogieën in mannelijke lijn had uitgezocht (SSANo53.01, inv.nr. 625). Eén van deze Genealogieën betrof die van mijn stamvader *Tijmen Gijsbertsz Schipper* (Fig. 1). Mijn grootvader Hendrik Schipper (* 09-11-1869 † 26-01-1962) heeft, als erkende niet-scharende erfgooiër, nog een financiële compensatie ontvangen.

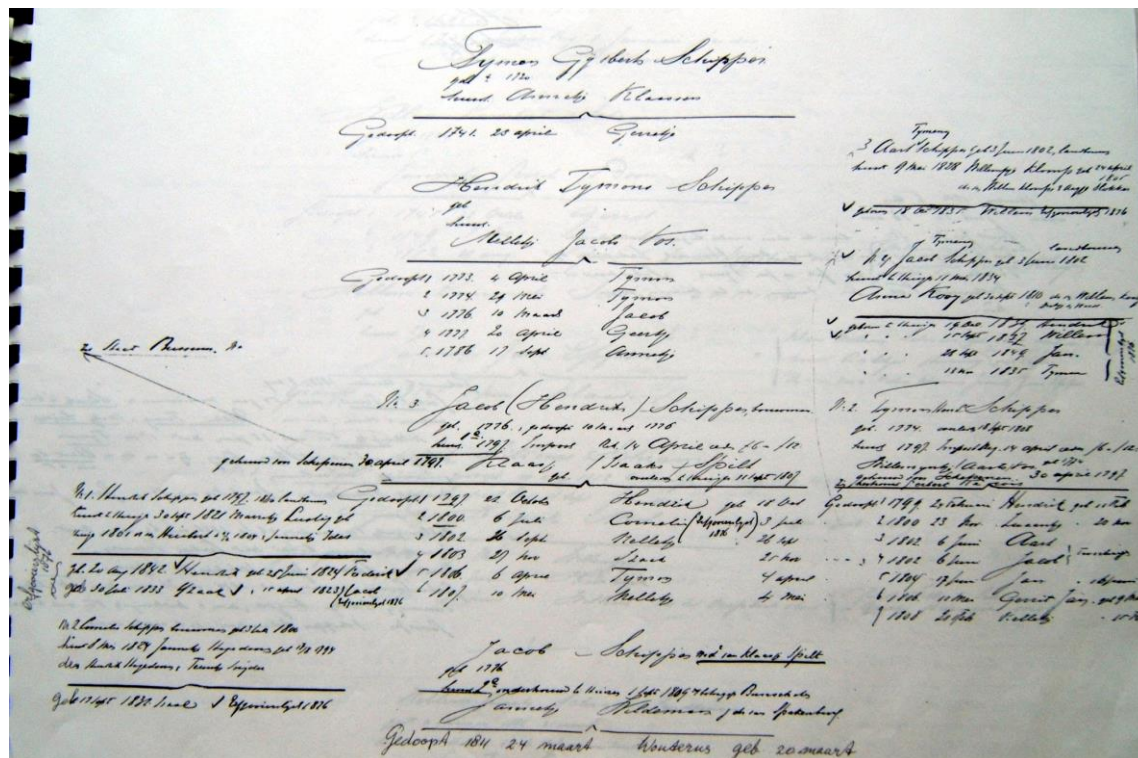
Met enige moeite kon met gebruik van DTB-gegevens en de Erfgooierslijst van 1708 de stamboom met nog één generatie uitgebreid worden, om dan volledig vast te lopen.

Oorzaak:

- de vader van *Tijmen Gijsbertsz Schipper*, *Gijsbert Tijmensz*, was van huis uit Mennist (doopsgezind) en op 14-01-1735 op 23 jarige leeftijd Gereformeerd gedoopt,
- de 'Naamen der Lidmaten van de Gemeente der Doopsgezinde Christenen te Huizen'

worden in het Lidmatenboek pas 'opgenomen en aangetekend met den aanvang des Jaars 1766'. Dit was vergeleken met de DTB-boeken van de Gereformeerde Gemeente beginnende 1675 rijkelijk laat.

Met deze vastloper leek het einde verhaal te worden.

Figuur 1: Genealogie Tijmen Gijberts Schipper (SSANo53.01, inv.nr. 625)

Na enige aarzeling is daarop begonnen met de volgende genealogische informatiebronnen te raadplegen:

- het Oud Archief van Huizen (OAH); nota bene het eerste en oudste document dateert van ca. 1675 en betreft: *Formulier van den Eed te doen bij den ordinare beurtschippers van hier (= Huizen) op Amsterdam*;
- het Oud Notarieel Archief van Naarden (ONA) beginnende 1654;
- het Oud Rechterlijk Archief van Huizen (ORA) beginnende 1627;
- de *Kroniek van Lambert Rijcksz Lustigh*, een leuke en rijke informatiebron voor de periode 1713-1722; [Klik Hier](#)
- de 10e en 100e penning, 1543 t/m 1579.

Van de meeste documenten die Huizen betroffen zijn foto's, excerpten en/of integrale transcripties gemaakt en de daarin vermelde Huizer-persoonsnamen en mogelijke familierelaties opgenomen in één grote Access-database (<http://www.genealogie-huizen.nl/database%20van%20namen%20uit%20huizen.htm>) als wel in REUNION 4.o8.

Helaas leidde dit omvangrijke en veelomvattende documentenonderzoek niet tot een doorbraak in mijn genealogische zoektocht naar voorgaande generaties, maar wel tot een verklaring van de familienaam Schipper.

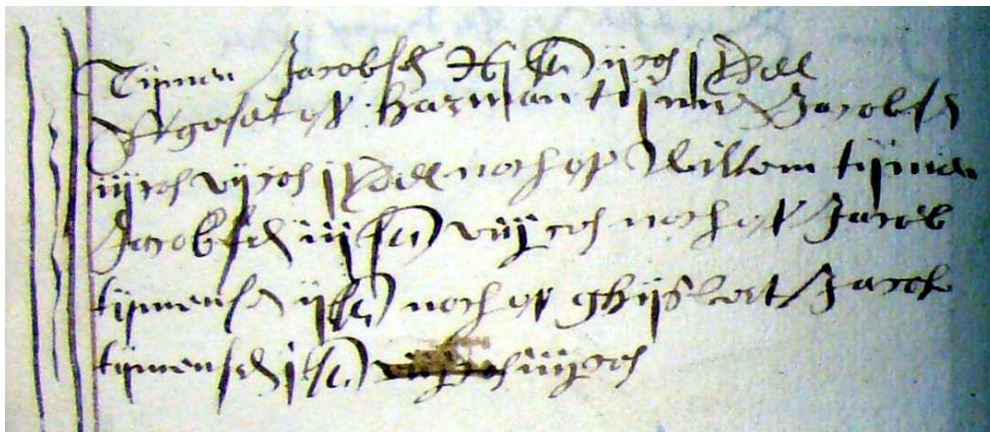
De familienaam Schipper

Het beurtveer tussen het dorp Huizen en de handelsstad Amsterdam vormde tussen de beide plaatsen een belangrijk middel van transport voor passagiers en kooplieden met hun handelswaar. Het recht op het beveren van een veerschip was persoonsgebonden en werd met een *Acte van Aanstelling* door de *Bestuurderen* van het dorp aan de begunstigde schipper verleend.

De verklaring voor de familienaam *Schipper* ligt voor de hand: tenminste 4 opeenvolgende generaties hebben van 1683 (*Gijsbert Tijmensz*) tot ca. 1808 (*Tijmen Hendrikse Schipper*) het *Veer van hujsen op Amsterdam* gepacht en het beroep van beurtschipper actief uitgeoefend; <http://www.genealogie-huizen.nl/veerschippers.htm>

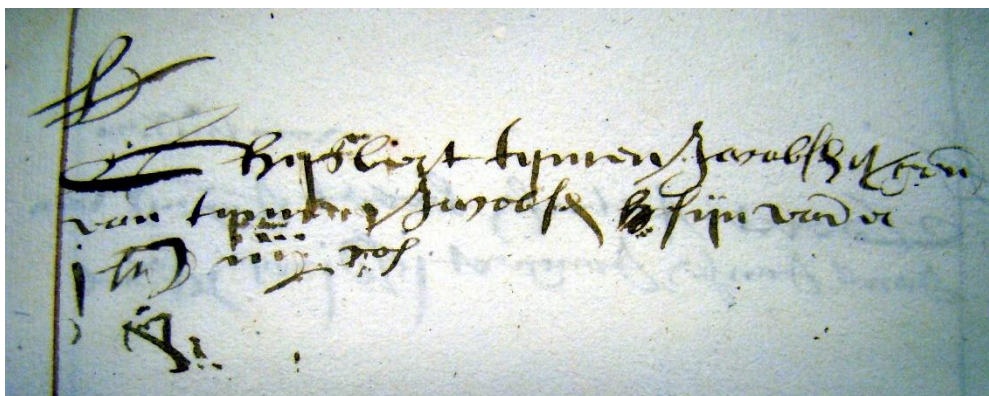
De doorbraak

In een laatste poging de zo gewenste doorbraak naar mijn verre voorouders te kunnen bewerkstelligen, werd begonnen met een oriënterend onderzoek naar de genealogische mogelijkheden van de *Koptienden van Gooiland*. Dit bleek een ware *eyeopener* te zijn, want al bij mijn eerste raadpleging op 03-11-2009 van het Koptienden-Archief (NHA), was het raak. In het Huizerdeel van het Koptiendenboek van het jaar 1683 stond op resp. Folio 39 (Fig. 2) en Folio 67 (Fig. 3) de oplossing.

Figuur 2: NHA-117-130 Koptienden-1683, Folio 39:

<i>Tijmen Jacobsen</i>	11 Spt	2 1/4 cop (1 viertel = 1/4 cop)
<i>Afgezet op harman tijmen Jacobsen</i>	3 Spt	7 1/4 cop,
<i>noch op Willem tijmen Jacobsen</i>	3 Spt	7 1/2 cop
<i>noch op Jacob tijmens</i>	2 Spt	
<i>noch op ghijsbert Jacob tijmens</i>	1 Spt	3 1/2 cop (1 Spt = 8 cop)

Figuur 3: NHA-117-130 Koptienden-1683, Folio 67:

*Ghijsbert tijmen Jacobsen overgenomen
van tijmen Jacobsen zijn vader
1 Spint 3 1/2 cop (1 Spt = 8 cop)*

Nog niet behept met enige kennis van Koptienden en Koptiendenmutaties werd op slag duidelijk dat:

Tijmen Jacobsz de vader was van:

- *Harmen Tijmen Jacobsz* (Koptienden-1683, Folio 67),
- *Willem Tijmen Jacobsz* (Koptienden-1683, Folio 67),
- *Jacob Tijmen Jacobsz* (Koptienden-1683, Folio 65), en
- *Gijsbert Jacob Tijmensz*, mijn stamvader.

Bij elke broer afzonderlijk stond geschreven dat hij Koptienden had *overgenomen van zijn vader Tijmen Jacobsz*.

Tevens rees het besef dat de Gooise Koptiendenboeken wel eens een genealogische goudmijn konden bevatten dat, nu 10 jaar later, volledig bewaarheid is gebleken.

(Kop)tienden – samenvatting

Voor de genealogie in het Gooi vormen de Koptienden-Gaarderboeken een unieke schriftelijke informatiebron die teruggaat tot 1502.

De Tiende was van oorsprong een kerkelijke heffing verbonden met het jufferenstift te Hoog-Elten:

- op gezaaide gewassen (rogge, gerst),
- bestaande uit een bepaalde hoeveelheid rogge of gerst per oppervlakte-eenheid teelland,
- die werd berekend in *kop* (inhoudsmaat); vandaar de naam Koptienden,
- waarvan het eens berekende te heffen aantal koppen voor een bepaald stuk teelland door de eeuwen heen niet veranderde (*ingrediënt 1*).

De gehanteerde eenheden kop, spint en schepel waren zowel land- als inhoudsmaten:

- één schepel graan was van oudsher die hoeveelheid koren waarmee men één schepel grond kon bezaaien; de opbrengst was uiteraard verschillend.

De inhouds- en oppervlakterelatie is als volgt:

- 1 Schepel = 4 Spint = 32 kop
- 1 Spint = 8 kop

De Tienden werden jaarlijks per stad (Naarden) of dorp gegadert en met de naam van de Tiendplichtige en verschuldigde Tiende genoteerd in het Tienden- of Gaarderboek (*ingrediënt 2*). In het Noord Hollands Archief bevinden zich thans 236 Gaarderboeken lopende van 1502 tot en met 1835.

Tienden werden betaald:

1. over teelland dat:

- eigendom was van een persoon (lokale boer, buitenstaander) of instelling (kerk),
- werd verworven bij vererving (*ingrediënt 3*) of vervreemding, en
- dus niet behoorde tot de gemene gronden van de Erfgooiers,

2. door de gebruiker van het land (eigenaar of pachter).

Het is en blijft verbazingwekkend dat:

- zonder een grondregistratie systeem zoals het Kadaster,
- met een sterk versnipperd grondoppervlak; d.w.z. klein verkavelingspatroon met veel percelen,
- de aan een perceel grond gekoppelde koptienden, door de eeuwen heen niet veranderden,
- bij (erf)verdeling van grond, de Tiende naar evenredigheid verdeeld werd (*ingrediënt 4*),
- bij het rekenen en werken met Koptienden, het lijkt alsof je werkt met een equivalent voor grondoppervlakten.

Bovengenoemde 4 ingrediënten samen maken de Koptienden tot een waardevol genealogisch hulpmiddel. De verdeling van grond van bijv. een erflater op nabestaanden komt één op één tot uiting in de overdracht van de daaraan gekoppelde Tienden.

Als lees- en oefenstof is opgesteld *Handreiking voor het genealogisch gebruik van de Koptienden van Gooiland*: <http://www.genealogie-huizen.nl/Handleiding%20Koptienden-beknopt.pdf>

Inmiddels zijn de namen van alle Tiendplichtigen met de persoonsgeboden Koptiendenmutaties over de periode 1502 tot en met 1835 integraal geïnventariseerd voor de Gooise dorpen Huizen, Blaricum en, op een haar na, Laren.

Persoonsgebonden Koptiendenmutatietabel

Voor een goed begrip van wat wordt bedoeld met een Persoonsgebonden Koptiendenmutatietabel is onderstaand als voorbeeld die van de eerder genoemde *Gijsbert Tijmen Jacobsz* weergegeven. In magenta is toelichtende genealogische informatie gegeven. De rekenregel is: **1 Spint (Spt) = 8 cop**

GHIJSBERT TIJMEN JACOBSEN Huizen Koptienden (1683-67 1729-25)(datum-Folio: eerste resp. laatste naamsvermelding in Tiende-boek)

1683-67: van VADER Tijmen Jacobsz	1 Spt	3 cop 1/2	van vader
1693-57: op Jacob Tijmen Jacobsz		5 cop	op broer
-	Situatie:	0 Spt 6 cop 1/2	
1697-41: van Jan Pietersz Boor	1 Spt	7 cop 1/2	van 2 ^e schoonvader
-	Situatie:	2 Spt 6 cop	
1699-41: v. Ebbe Willemsz Coij		5 cop	
- v. Claes Lambertsz Prins		4 cop 1/2	
-	Situatie:	3 Spt 7 cop 1/2	
- v. Jannitjen Jans Boor:	1 Spt	7 cop 3/4	van 2 ^e vrouw
-	Situatie:	5 Spt 7 cop 1/4	
1700-41: v. Jacob Cornelis Goossen		2 cop	
- v. Elbert Jacobsz Vos		6 cop	
- op Francoijs Heenlopen tot Bussem	1 Spt	5 cop	
-	Situatie:	5 Spt 2 cop 1/4	
1701-41: op Pieter Pietersz Ouwes		7 cop	
- v. Wijgert Cornelisz Backer		7 cop 3/4	
- v. Jan Rijcksz Lustigh		4 cop	
-	Situatie:	5 Spt 7 cop	
1710-27: op Jan Jansz Doorn	1 Spt	4 cop	na overlijden 2 ^e vrouw op meerderjarige stiefzoon
-	Situatie:	4 Spt 3 cop	
1712-27: v. Hendrick Ebben		1 Spt 1 cop 3/8	
-	Situatie:	5 Spt 4 cop 3/8	
1716-32: v. Jacob Hendricksz Snijder		3 cop	
-	Situatie:	5 Spt 7 cop 3/8	
1717-25: op Hendrick Matteijzen v.d. Waert		3 cop	
t/m 1720-25:	Situatie:	5 Spt 4 cop 3/8	
- Overgang van Romeinse naar Arabische Cijfernotatie			
1721-25:	Situatie:	6 Spt 0 cop 1/2	
1723-25: uijt boedel v. Lambert Killewigh	1 Spt	2 cop	
-	Situatie:	7 Spt 2 cop 1/2	
- op Arent Thiedeman		3 cop	
-	Situatie:	6 Spt 7 kop 1/2	
1729-25: op Tijmen Gijsbertsz	3 Spt	3 cop 3/4	op zoon
- op Hendrick Gijsbertsz	3 Spt	3 cop 3/4	op zoon
-	Situatie:	0 Spt 0 cop	

Namen Tiendplichtigen en persoonsgebonden Koptiendenmutaties

Huizen, Blaricum en Laren^[status 6 apr 2019]

De namen van de Tiendplichtigen met persoonsgebonden Koptiendenmutaties kunnen naar verwachting in de loop van 2019 op twee verschillende manieren op het Web geraadpleegd worden.

1. SQL-Database

Alle namen van Tiendplichtigen met hun getabelleerde Koptiendenmutaties staan in Microsoft Access, een - helaas - Web-onvriendelijk type database. *Philip van Diemen de Jel* heeft zich bereid verklaard de Access database(s) over te zetten naar het buitengewoon Web-vriendelijke, gemakkelijk doorzoekbare SQL, Structured Query Language

2. Bevolkingsreconstructies Huizen, Blaricum en Laren 1502 - 1811;GOOI_GEN

Op basis van bovengenoemde DTB- en Koptienden-gegevens is met behulp van het genealogische programma REUNION 4.08 in eerste instantie een *Bevolkingsreconstructie van Huizen van 1502 tot en met 1810* gemaakt. Via een Gedcom-file is dit bestand overgezet naar GensDataPro en vandaar uit geëxporteerd naar mijn Website: [Klik Hier](#) voor Bevolkingsreconstructie Huizen.

Inmiddels is voornoemd bestand uitgebreid met een vergelijkbare *Bevolkingsreconstructie van Blaricum van 1502 tot en met 1810*.

Het streven is nog vóór 2020 een *Bevolking reconstructie van Laren van 1502 tot en met 1810* in te voeren. Dit zal een beperktere versie zijn waarbij de Koptienden zijn gebruikt als belangrijkste leidraad voor het leggen van familierelaties.

Het herziene genealogische bestand met daarin opgenomen de drie bevolkingsreconstructies is geheten **GOOI_GEN**. Te zijner tijd zal dit nieuwe bestand op het Web verschijnen.

Tot op heden gaat dat niet geheel probleemloos. Bij het overzetten vanuit GensDataPro naar het Web (html), vallen de spaties in de persoonsgebonden notities weg en wordt de tabel met Koptiendenmutaties onleesbaar. De ontwikkelaar van GensDataPro *Bas Wilschut* heeft toegezegd in een nieuwe update van het programma dit probleem te verhelpen.

Een uit de hand gelopen stamboonderzoek naar mijn Huizer voorouders - nawoord

Mijn eerste genealogische stapjes werden in 2003 gezet, nu al meer dan 15 jaar geleden.

Aanvankelijk was het genealogisch onderzoek beperkt tot de eigen familie. Een klassieke vastloper in de zoektocht naar mijn Huizer wortels in Gooiland was aanleiding tot een zich steeds verder uitbreidend genealogisch onderzoek. Zo werden:

- de archieven van het Oud Notarieel, het Oud Rechterlijk en dat van Oud Huizen uitputtend gefotografeerd, gedocumenteerd en de documenten in excerpten en/of complete transcripties uitgewerkt,
- de DTB-boeken integraal gekopieerd op papier (Huizen) of gedownload van FamilySearch op de computer (Naarden, Blaricum, Laren, Hilversum), en
- hieruit alle relevante genealogische gegevens in databases opgenomen (Huizen, Blaricum, Laren).

Alhoewel niet nutteloos, was al dit werk wat betreft de gewenste doorbraak vruchteloos. Pas bij de eerste raadpleging op 03-11-2009 van de *Koptienden van Gooiland*, was er het Eureka moment. De afgelopen 10 jaar zijn grotendeels gewijd geweest aan het verder uitwerken van de Koptienden van Huizen, Blaricum en Laren en, samen met DTB- en andere gegevens, het maken van bevolkingsreconstructies.

Het werken met REUNION 4.08 op 3 en soms 4 computers tegelijk voor het bijeen puzzelen van namen van personen tot familierelaties, geeft een enorme voldoening. Door al deze genealogische informatie op het Web ter beschikking te stellen hoop ik, mede namens de NGV Afdeling Gooiland, diezelfde voldoening te kunnen bieden aan diegenen die ook op zoek zijn naar hun Gooise wortels. Genealogisch onderzoek is inderdaad heel leuk.

Koptienden bestanden van Jan Schipper naar de NGV website

[Philip van Diemen]

Omdat ik geen lid ben van de afdeling Gooiland, eerst een korte introductie. In mijn werkzame leven ben ik altijd met technische software bezig geweest. Sinds een kleine 20 jaar ook bezig met genealogie. Terugkijkend kan ik alleen maar zeggen dat dat een gelukkige combinatie is (stel je maar eens voor: genealogie bedrijven zonder computer).

Bij het uitzoeken van onze eigen voorouders kwamen we in contact met de oprichter van het *Twentebestand* (reconstructie van de bevolking van Twente vóór 1812), en in 2014 hebben wij het bestand overgenomen. Dat wil zeggen, mijn vrouw –met Twentse voorouders– doet de genealogische data, en ik doe de websoftware (PHP + SQL, zie ook hieronder).

Een van de opvallende zaken in Twente, is het typische gebruik van 'achternamen': ze gebruikten de naam van de boerderij waar hij/zij werkte als boer/boerin, of als knecht/meid. En, als pachter of knecht/meid verhuisden ze nog al eens van hoeve, dus gebruikten ze daarna een andere naam. Dat maakt *genealogie in Twente* tot een hele lastige puzzel.

In het Twentebestand wordt speciaal rekening gehouden met aliassen voor een persoon. Maar eigenlijk is dat voor heel Nederland van vóór de naamsaanneming in 1811 van toepassing. Vóór die tijd was het gebruik van bijnamen, patroniemen, beroepsnamen en verschillende spellingsvarianten normaal.

Dus voor mij was duidelijk dat het gebruik van aliassen ook voor de Koptienden wenselijk was. Met een eerste dump van de Koptienden van Blaricum uit de Access database van Jan Schipper kon ik vrij eenvoudig een SQL database vullen.

SQL is een standaardtaal voor een relationeel datamanagementsysteem. Het is een gestandaardiseerde taal die gebruikt kan worden voor taken zoals het bevragen en het aanpassen van gegevens in een relationele database. SQL kan met vrijwel alle moderne relationele databaseproducten worden gebruikt. In ons geval wordt PHP (Programmable Home Pages) gebruikt waarmee SQL ondervraagd wordt en de resultaten worden dan zichtbaar gemaakt op HTML internet pagina's. Met mijn ervaring met genealogie, databases en websoftware kostte het niet veel moeite om de Blaricumse gegevens te verwerken. Nu worden de resultaten van Jan Schipper betreffende Huizen van méér dan 18.000 namen met Doopsgezinden, Lidmaten, ORA, ONA, Vreemdelingen, Oud Archief, Verpondingen e.d. verwerkt. Daarna komen ook nog de resultaten betreffende Laren.

Ook het ontsluiten van de gegevens, zoals het kunnen zoeken op twee namen bij gerelateerde gegevens (zoals bij geboorten en huwelijken) en het filteren (bijvoorbeeld op gemeente), vind ik belangrijk. En de consistentie van gegevens – met name relaties tussen tabellen in een database en de datums – krijgt bij mij altijd bijzondere aandacht.

We doen ons best opdat de gegevens van Jan binnenkort via de NGV website doorzocht kunnen worden.

Gooise genealogische informatie op onze website

[RT]

Sinds het opzetten van de nieuwe website hebben we getracht daar ook de nodige referenties naar genealogische onderwerpen neer te zetten. Ik wil me hier nu beperken tot typisch Gooise onderwerpen waar de afdeling de laatste jaren aan gewerkt heeft [Klik Hier](#).

In het Historisch overzicht hierboven kwamen al verschillende publicaties aan bod. Deze zijn inmiddels ook op de website geplaatst. Met het groeien van het aantal bestanden zullen we de structuur van de webpagina's nog wat moeten herzien.

Tekstbestanden met Gooise genealogische informatie

Belangrijke bronnen die de afdeling publiceerde en die nu via de website bereikbaar zijn:

- **De CD Gooise Geslachten 2004**, met in het bijzonder
 - Gooiboek, een groot aantal genealogieën en kwartierstaten;
 - Algemene informatie over Erfgooiers;
 - Indexen van een groot aantal DTB's van verschillende dorpen.
Het is hinderlijk dat bij deze web-publicatie de afzonderlijk pagina's geen informatie bevatten over de herkomst van de data. Dat is geen probleem indien je vanuit "boven" gelegen pagina's, bijvoorbeeld via "Erfgooiers, Koptienden en DTB boeken", inzoomt op Ankeveen en dan vervolgens naar Doopinschrijvingen 1643 – 1881 gaat en dan op datum sorteert. Indien je echter middels een algemene zoekopdracht in de gesorteerde lijst komt, dan is de herkomst onduidelijk;
 - Transcripties van de indexen uit Registre Civile 1811 van diverse dorpen;
 - Koptienden van P.W. de Lange, 5 schriften met indexen op voor- en achternamen.

Andere publicaties met kwartierstaten en genealogieën:

- **De Gooise Matras 2001**;
- **Ode aan de moeder 1999**;
- **Kwartierstatenboek van de afdeling Gooi en Eemland 1989**.

Een ander bron die recent is toegevoegd is de door Jan Schipper vervaardigde integrale transcriptie van het boek '**Kroniek I' van Lambert Rijckx Lustigh**, voorzien van een index van beschreven onderwerpen.

Presentatie in genealogische internet programma's.

Naast bovenstaande tekstbestanden zijn de genealogische relaties tussen personen uit die boeken ook in GensDataPro ingevoerd en van daar uit naar de Geneanet website gebracht (account Gooisegeslachten).

Deze gegevens zijn ook aangevuld met vooral kwartierstaat publicaties uit kortere artikelen die in ons afdelingsblad gepubliceerd werden (Gooi&Eemland 1993-1999 en Oude Sporen 200-2011), zie ook Gooise Sporen 2018 nr 3 [Klik Hier](#). Heel recent is nog toegevoegd de Oudste Generaties Bunschoten in Huizen, zie Els Elenbaas-Bunschoten in Gooi&Eemland JG 2, nr 1 en 2 (1991).

In de database zijn ook relevante en aanvullende gegevens opgenomen die afkomstig waren van Geneanet data van Wim Willard en van wijlen Bert de Beer.

Zodra het nieuwe NGV Stambomen programma op onze website is geïnstalleerd zullen deze gegevens ook daar beschikbaar zijn.

Colofon

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1 juli 1946.

Correspondentieadres:NGV, Postbus 50, 3980 CB, Bunnik

Bibliotheek en andere diensten: Kosterijland 3, 3981 AJ, Bunnik

Openingstijden: woensdag op afspraak; donderdag 10-16 uur; elke 2^e zaterdag 10-16 uur.

Afdeling Gooiland. Opgericht 30 maart 1949.

De afdeling omvat de gemeenten met de postcodes: 1200 t/m 1279, 1400 t/m 1419 en 3630 t/m 3639.

Dit zijn de (deel)gemeenten Hilversum, Loosdrecht, Kortenhoef, 's-Graveland, Ankeveen, Laren, Blaricum, Huizen, Naarden, Bussum, Nieuwersluis, Loenen a/d Vecht, Loenersloot en Vreeland.

Alle bijeenkomsten zijn in de Witte Kerk, Kon.Wilhelminalaan 15, Naarden.

Voor bereikbaarheid: <http://www.wittekerknaarden.nl/bereikbaarheid.html>

Dit mededelingenblad wordt digitaal toegezonden aan de leden van de NGV, afdeling Gooiland en aan de leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan. Het blad verschijnt viermaal per jaar.

Deze afdeling staat ook op Facebook. Ga binnen FB naar 'NGV Afdeling Gooiland'.

Bestuur:

Voorzitter: Louis Heinsman, Van der Zaenlaan 49, 1215 SJ Hilversum, 035-6233785, email

voorzitter@gooiland.ngv.nl

Secretaris: Rob Tausk, Oude Enghweg 9, 1217 JA Hilversum, 035-5445379, email secretaris@gooiland.ngv.nl

Penningmeester: Maarten v Mourik, Nieuweg 453,1215 JC Hilversum, 035-6219269

email penningmeester@gooiland.ngv.nl

Lid: Anne Schley-de Bruin, webredacteur, email schleya@hetnet.nl

Redactie Afdelingsblad: Maarten v Mourik en Rob Tausk

Artikelen waarbij de auteur niet vermeld is, zijn door de redactie geschreven.

Kopij: mochten jullie kopij willen aanleveren, dan is dat zeer welkom. Artikelen het liefst als platte tekst, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke separaat meesturen als jpg-bestand. Graag mailen naar:

redactie@gooiland.ngv.nl